

Špargľovec obyčajný a špargľovec dvanásťbodkový

Špargľa je obľúbená zelenina vďaka svojej jedinečnej chuti a obsahu rôznych bioaktívnych zložiek (napr. polyfenolov, saponínov a antokyánov). V oblastiach jej pestovania často na nej objavíme škodlivé organizmy **špargľovec obyčajný** (*Crioceris asparagi*) a **špargľovec dvanásťbodkový** (*Crioceris duodecimpunctata*). Oba škodcovia patria medzi hmyz. Preferujú teplejšie klimatické podmienky.

Ako prvý príznak napadnutia si môžeme všimnúť, že na hostiteľských rastlinách sú poškodené mladé výhonky špargle. Larvy a imága (dospelé jedince) vyžierajú nepravidelné otvory a jamky. Imágom bývajú poškodené fylokládia a larvami zas bývajú vyžraté bobule. Ďalšie príznaky sú zníženie vitality rastliny a odumieranie stonky. V suchom a teplom období sú na špargli škody väčšie, hlavne vtedy, ak sú zasiahnuté mladé porasty špargle. Dôsledkom je strata predajnej úrody.

Imága sa obyčajne dajú ľahko rozpoznať podľa charakteristického sfarbenia a škvŕn na ich tele. Imágo špargľovca obyčajného meria 5-6 mm. Má belasozelené krovky a na nich tri páry žltých škvŕniok. Vajíčko má elipsovité tvar a má sivú až žltú farbu. Larva po dorastení meria 8 mm. Má valcovitý tvar s čiernou hlavou a tmavosivé až olivozelené sfarbenie. Imágo špargľovca dvanásťbodkového meria 5-7 mm a má žltkastočervené až červenkasté telo. Na každej krovke je šesť čiernych škvŕniok. Dorastená larva škodcu meria 6-8 mm a má oranžovožltkasto zelenú farbu so žltou hlavou a na chrbte má dve hnedé škvŕny.

Imága škodcov prezimujú v úkrytoch. Na jar sa imága živia na rastline. Samičky kladú vajíčka v čase kvitnutia na nadzemné časti hostiteľskej rastliny v skupinách po 3-8 kusov. Vyliahnuté larvy vyžierajú bobule. Kuklenie prebieha v pôde. Vývoj od nakladenia vajíčok až po mladé imága trvá asi štyri týždne. Mladé imága prvej generácie sa objavujú v júni a druhej generácie v júli. Vyliahnuté imága dokážu prezimovať.

Na jar sa na pozemky, kde sa bude pestovať špargľa, môžu použiť návnady vo forme predpestovaných výhonkov špargle. Následne sa škodca môže zbierať a zničiť.

Pred kvitnutím sa vykonáva chemická ochrana proti larvám a imágam. Chemické prípravky, ktoré môžeme využiť sú: A-cybermetraN-II, A-cybermetraN-I (do 30.4.2024), Cyperkill Max, Cythrin Max, Rafan Max, RWA protector Max, Supersect Max, Sweep (všetky s účinnou látkou cypermethrin); Karate Zeon 5 CS, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro (všetky s účinnou látkou lambda-cyhalothrin); Nexsuba, Spintor (oba s účinnou látkou spinosad), Scatto (účinná látka deltamethrin), NeemAzal T/S (účinná látka azadirachtin). Tieto prípravky na ochranu rastlín sú určené pre profesionálnych používateľov.

Pre neprofesionálnych používateľov sú povolené Samuraj a Karate Zeon 5 CS (oba s účinnou látkou lambda-cyhalothrin), Spintor (účinná látka spinosad) a NeemAzal T/S (účinná látka azadirachtin).

Využiť sa môže aj prípravok Nema-care so živými makroorganizmami *Steinernema feltiae* a *Steinernema carpocapsae*, ktorý je určený pre neprofesionálneho aj profesionálneho používateľa. Výzvami do budúcnosti je výskum využitia háďatiek a iných patogénov na vyvolanie zneškodnenia škodcu na poli a zlepšenie biologickej kontroly škodcov úpravou okolitej krajiny v prospech prirodzených nepriateľov.